

Proces zakładania partii politycznych

- [Wprowadzenie](#)
- [Przeczytaj](#)
- [Audiobook](#)
- [Sprawdź się](#)
- [Dla nauczyciela](#)

Bibliografia:

- Źródło: Laura Żywica, *Kiedy Trybunał orzeka o zgodności celów partii politycznych?*, 5.08.2010 r., dostępny w internecie: infor.pl [dostęp 10.05.2021 r.].

- Źródło: Janina Kurek-Bąk, *Transformacja polskiego systemu partyjnego po 1989 roku*, „Studia Politicae Universitatis Silesiensis” 2013, t. 10, s. 60.
- Źródło: *Ustawa o partiach politycznych z dnia 27 czerwca 1997 r.*, dostępny w internecie: isap.sejm.gov.pl [dostęp 9.11.2020 r.].

Materiał jest częścią serii „**Inne spojrzenie**”.

Funkcjonowanie współczesnych państw demokratycznych bazuje na rywalizacji i współpracy partii politycznych. To właśnie partie polityczne reprezentują interesy różnych grup społecznych i w swoich programach starają się odpowiadać na aktualne potrzeby społeczne i gospodarcze oraz wyzwania współczesnego świata. Również w Polsce partie polityczne starają się proponować obywatelom rozwiązania problemów społecznych i stanąć wobec wyzwań współczesności. Polacy chcą czuć się reprezentowani przez polityków, z których poglądami się identyfikują. Równocześnie państwa demokratyczne starają się wprowadzać „bezpieczniki prawne” chroniące system. Również w Polsce istnieją podobne rozwiązania prawne. Artykuł 11 ust. 1 Ustawy o partiach politycznych z 1997 r. nakłada na partię obowiązek zgłoszenia jej do ewidencji, stanowiący niezbędny warunek w procesie tworzenia partii politycznej.

- Przeanalizujesz proces zakładania partii politycznych.
- Wskażesz elementy wniosku niezbędne dla zarejestrowania partii politycznej.
- Scharakteryzujesz proces delegalizacji partii politycznych.
- Ocenisz znaczenie prawa do delegalizacji partii politycznych, jako elementu ochrony systemu demokratycznego.

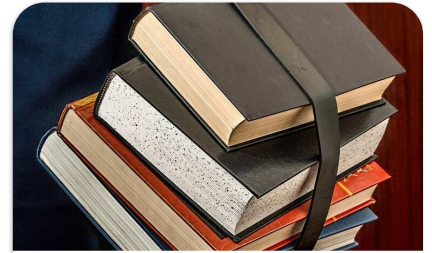
Dla zainteresowanych

Instytucjonalizacja partii politycznych w Polsce

Ustawa o partiach politycznych

Charakterystyka systemu partyjnego w Polsce

Ustawa o partiach politycznych i współczesne znaczenie partii

Rodzaje i charakterystyka partii politycznych we współczesnej Polsce

Systemy partyjne – Polska po 1989 r. – ewolucja systemu partyjnego

System partyjny a system wyborczy –

Partie polityczne reprezentowane

Instytucjonalizacja partii politycznych w Polsce

Polska i inne kraje

**w sejmie w poprzednich
kadencjach**

i innych krajach

**Partie polityczne
w Polsce**

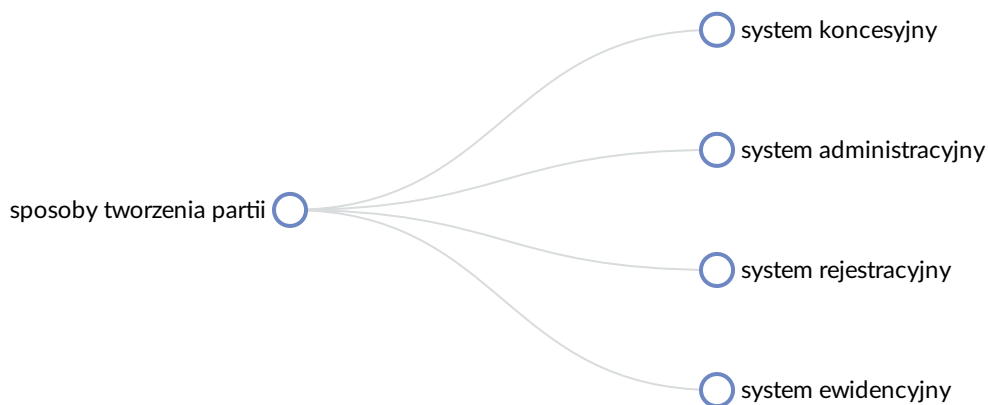
**Ustawa o partiach
politycznych. Ewidencja
partii politycznych –
analiza aktu prawnego**

Przeczytaj

Tworzenie partii politycznych w Polsce jest swobodne i nie wymaga zgody żadnego organu państwowego, odmowa rejestracji zaś może nastąpić wyłącznie z powodów określonych prawem i przysługuje od niej odwołanie. Oznacza to odrzucenie zarówno koncesjonowania prawa do powstania partii, jak i możliwości administracyjnych ograniczeń czy nadzorowania tego typu działalności.

Ewidencja partii politycznych

W literaturze przedmiotu wyodrębnia się cztery sposoby tworzenia [partii](#):

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Ustawa z 1997 r. określiła rejestracyjny system tworzenia i działalności partii. Z kolei poprzednia ustawa z 1990 r. zakładała znacznie bardziej liberalny system ewidencyjny. Ewidencję partii politycznych (EwP) prowadzi Sąd Okręgowy w Warszawie VII Wydział Cywilny i Rejestrowy. Minister sprawiedliwości 6 października 1997 r. wydał rozporządzenie, w którym określił wzór i sposób prowadzenia ewidencji partii politycznych oraz szczegółowych zasad wydawania odpisów i wyciągów z ewidencji i statutów tych partii. W myśl artykułów rozporządzenia dla każdej partii prowadzi się odrębne akta ewidencyjne umieszczone w tzw. **Księdze Ewidencyjnej**. Do dokumentów znajdujących się w Księdze należy zaliczyć m.in. dokumenty składane przez partie będące podstawą wpisania do ewidencji, orzeczenia Trybunału

Konstytucyjnego dotyczące partii, a także dane na temat jej likwidacji. Zgłoszenia dokonują trzy osoby wchodzące w skład organów uprawnionych (w statucie) do reprezentowania partii na zewnątrz oraz zaciągania zobowiązań majątkowych. Wymienione wyżej osoby przyjmują odpowiedzialność za prawdziwość danych zawartych w zgłoszeniu.

Zgłoszenie partii do rejestru

Ustawa określa niezbędne elementy, które powinny znaleźć się w zgłoszeniu. Należą do nich:

- nazwa partii;
- skrót nazwy;
- określenie adresu partii;
- określenie siedziby partii;
- imiona, nazwiska i adresy osób wchodzących w skład organów uprawnionych do reprezentacji partii na zewnątrz oraz do zaciągania zobowiązań majątkowych.

Do zgłoszenia fakultatywnie partia może załączyć wzorzec symbolu graficznego partii. Obligatoryjnie do zgłoszenia partii do ewidencji należy dołączyć:

- statut partii politycznej;
- wykaz obejmujący imiona, nazwiska, adresy, numery ewidencyjne PESEL i własnoręczne podpisy co najmniej 1000 obywateli polskich popierających zgłoszenie, którzy ukończyli 18 lat i mają pełną zdolność do czynności prawnych. Ustawa nie wymaga urzędowego poświadczenia podpisów zawartych w wykazie. Wykaz nie jest także listą członków założycieli partii ani też listą jej przyszłych członków, a jedynie stanowi dowód społecznego, stosunkowo szerokiego poparcia dla inicjatywy powstania partii.

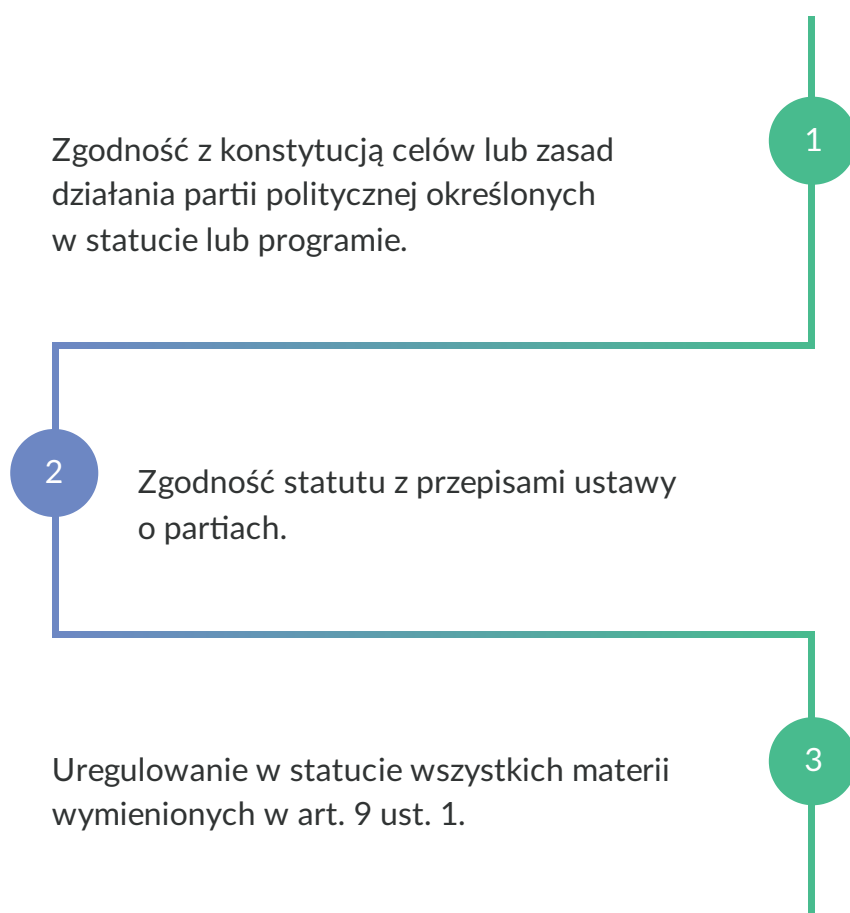
Należy zwrócić uwagę, że od członków partii mających prawo aktywnego uczestnictwa w jej życiu politycznym nie wymaga się pełnej zdolności do czynności

prawnych, a jednocześnie stawia się ten wymóg osobom popierającym jej zgłoszenie.

Wpis do ewidencji

Wpisanie partii do ewidencji następuje bezzwłocznie. Zgłoszenie może być uznane za zgodne z prawem, jeśli spełnia przesłanki materialne i formalne.

Do **przesłanek materialnych** należą:

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Przesłanki formalne określone są przepisami art. 11 ust. 2 do 6 Ustawy o partiach politycznych. Postanowienie o wpisie do ewidencji następuje na posiedzeniu niejawnym. Od postanowienia o wpisie do ewidencji przysługuje apelacja do Sądu Apelacyjnego w Warszawie, o ile przepisy ustawy nie stanowią inaczej. W przypadku stwierdzenia wad formalnych w przedstawionej dokumentacji sąd wzywa

zgłaszających do eliminacji występujących wad w przewidzianym przez sąd terminie, jednak nie dłuższym niż trzy miesiące. Jeśli zgłaszający nie zastosują się do nakazu usunięcia wad, sąd wydaje postanowienie o odmowie wpisu partii do ewidencji. W ciągu 14 dni od dnia ogłoszenia na posiedzeniu jawnym lub doręczenia postanowienia może ono podlegać zaskarżeniu w trybie apelacji, po upływie tego terminu następuje uprawomocnienie postanowienia.

Nowym uregulowaniem w stosunku do ustawy z 1990 r. jest wprowadzenie w art. 14 możliwości zawieszenia przez sąd postępowania w sprawie wpisu partii do ewidencji, jeśli pojawią się wątpliwości co do zgodności z konstytucją określonych w statucie lub programie celów lub zasad działania partii. W takiej sytuacji ustawodawca wprowadza możliwość wystąpienia do Trybunału Konstytucyjnego w celu zbadania wiarygodności tej kwestii.

Sprzeczność z konstytucją wyraża się w chwili, gdy partia:

buduje swoją strukturę i organizację w sprzeczności z zasadami dobrowolności i równości obywateli (art. 11 ust. 1 Konstytucji RP);

zamierza wpływać metodami niedemokratycznymi na kształtowanie polityki państwa (art. 11 ust. 1 Konstytucji RP);

utajnia sposób finansowania (art. 11 ust. 2 Konstytucji RP);

odwołuje się w swoim programie do totalitarnych metod i praktyk działania nazizmu, faszyzmu i komunizmu (art. 13 Konstytucji RP);

dopuszcza nienawiść rasową (art. 13 Konstytucji RP);

zakłada stosowanie przemocy w celu zdobycia władzy lub wpływu na politykę państwa (art. 13 Konstytucji RP);

przewiduje utajenie struktur (art. 13 Konstytucji RP).

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Po stwierdzeniu przez Trybunał Konstytucyjny sprzeczności z konstytucją celów lub zasad działania partii umieszczonych w statucie lub programie sąd odmawia wpisu partii do ewidencji. W tym przypadku postanowienie sądu nie podlega zaskarżeniu, ponieważ działa on w wykonaniu orzeczenia Trybunału, które zgodnie z art. 190 Konstytucji RP mają moc powszechnie obowiązujących i są ostateczne. Ogłoszenie prawomocnego postanowienia sądu w sprawie wpisu do ewidencji partii następuje nieodpłatnie w „[Monitorze Sądowym i Gospodarczym](#)” oraz zostaje ono przekazane Państwowej Komisji Wyborczej. W świetle art. 18 prawo otrzymania uwierzytelnionych odpisów i wyciągów z ewidencji i statutów partii przysługuje każdej osobie fizycznej i prawnej.

Zmiany i wykreślenie z EwP

W myśl ustawy, w przypadku powstania zmian w elementach wymienionych w zgłoszeniu, partia jest zobowiązana bezzwłocznie powiadomić o tym sąd. Zawiadomienie o zmianach nie może nastąpić później niż w ciągu 14 dni od dnia dokonania zmian. Partia, jeśli nie wypełni obowiązku przewidzianego w art. 19, jest wezwana przez sąd do złożenia wyjaśnień lub uzupełnienia brakujących danych w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż trzy miesiące (art. 20).

Jeśli partia nadal nie wykaże inicjatywy do wezwania, sąd obligatoryjnie wydaje postanowienie o wykreśleniu wpisu partii z ewidencji. Ponadto, jeżeli partia wprowadzi do statutu zmiany, w wyniku których ukształtuje swoją strukturę oraz zasady działania niezgodnie z zasadami demokracji, sąd może wystąpić do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem o zbadanie zgodności celów lub działalności partii

politycznej z konstytucją. Stwierdzenie przez Trybunał takiej niezgodności skutkuje wykreśleniem partii z ewidencji.

Słownik

delegalizacja

wyjęcie spod prawa, zakazanie działalności

komitet wyborczy

instytucja wykonująca formalne czynności wyborcze, tj. prowadzenie kampanii wyborczej dla kandydatów, zgłaszanie kandydatów do obwodowych komisji wyborczych, prowadzenie gospodarki finansowej

„Monitor Sądowy i Gospodarczy”

ogólnopolski dziennik urzędowy, w którym publikowane są obwieszczenia i ogłoszenia wymagane przez Kodeks spółek handlowych, Kodeks postępowania cywilnego, ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym, ustawę o rachunkowości i inne ustawy

partia polityczna

dobrowolna organizacja społeczna posiadająca określony program polityczny, której celem jest jego realizacja przez zdobycie i sprawowanie władzy lub wywieranie na nią wpływu

pluralizm polityczny

jedna z zasad funkcjonowania parlamentarnych systemów partyjnych, polegająca na istnieniu dwóch lub więcej partii politycznych reprezentujących różne programy i orientacje, walczących o zdobycie władzy w państwie

system polityczny

układ wszystkich partii politycznych, a także stowarzyszeń i związków zawodowych; na system składają się też normy (regulują stosunki między partiami,

relacje wewnątrzpartyjne oraz stosunki między partiami a strukturami państwowymi; mogą mieć charakter uregulowań prawnych lub zwyczajów), relacje między partiami i wewnątrz nich (opisują stosunki między ugrupowaniami rywalizującymi ze sobą w celu przejęcia władzy lub współpracującymi w celu jej sprawowania), funkcje (zadania, jakie system partyjny musi wypełnić w danym systemie politycznym)

system wyborczy

zbiór przepisów, które wchodzi w skład tzw. prawa wyborczego regulującego sposób przeprowadzenia wyborów, w szczególności zasady wyłaniania ich zwycięzców i podziału mandatów

Audiobook

Polecenie 1

Przeanalizuj fragment programu partii i fragmenty uzasadnienia Prokuratora Generalnego. Następnie wykonaj zadanie.

Audiobook można wysłuchać pod adresem: <https://zpe.gov.pl/b/Ph14cSifM>

Program Komunistycznej Partii Polski

II Naszym celem socjalizm

1) Socjalizm, czyli demokracja

Naczelną zasadą socjalizmu jest podział wytwarzanych dóbr według kryterium nakładu pracy. W miarę rozwoju społeczeństwa socjalistycznego, coraz istotniejsza stawać się będzie zasada komunizmu, wyrażająca się w kryterium podziału pracy i dóbr „od każdego według zdolności, każdemu według potrzeb”. Osiągnięcie komunizmu jest sprawą dalekiej przyszłości, jednak humanizacja i demokratyzacja stosunków międzyludzkich oraz całkowite podporządkowanie procesu wytwarzania ludzkim potrzebom jest celem szlachetnym i zgodnym z najlepszą częścią natury człowieka, zaś początek jego urzeczywistniania musi mieć miejsce w obaleniu kapitalistycznego wyzysku.

2) Przejęcie władzy przez ludzi pracy – proletariat

Celem walki jest wyzwolenie się od ucisku społecznego, władzy klas posiadających. Władzę należy przejąć nie po to, żeby zmienić formę wyzysku, lecz aby go ostatecznie znieść. Nie oznacza to przejęcia władzy przemocą, a świadomą ingerencję za pomocą środków politycznych w sferę prywatnej własności przedsiębiorstw, która stanowi podstawę podzielonego klasowo społeczeństwa. Jej istotą jest zasadnicza zmiana stosunków społecznych, w tym politycznego i gospodarczego ustroju państwa (...).

3) Uspołecznienie środków produkcji

Do wyeliminowania podziału klasowego niezbędne jest obalenie kapitalistycznej własności i zastąpienie jej własnością społeczną. Nacjonalizacja, czyli przejęcie przez państwo na własność kapitalistycznego przemysłu, handlu, banków i zasobów naturalnych jest ważnym środkiem do tego celu. Należy jednak pamiętać, że nie chodzi tu jedynie o upaństwowienie, czy udział państwa w przedsięwzięciach gospodarczych. Proletariat może jedynie posłużyć się państwem dla przejęcia przez siebie kontroli nad środkami produkcji. Aby mógł ją efektywnie sprawować niezbędna jest organizacja klasowa, obejmująca całą klasę i włączająca do władania środkami produkcji każdego jej członka. Dlatego tak ważne jest zapewnienie radom robotniczym odpowiedniej roli w kierowaniu przedsiębiorstwami”.

Wniosek Prokuratora Generalnego o delegalizację Komunistycznej Partii Polski

„[W 2020 roku] Prokurator Generalny złożył do Trybunału Konstytucyjnego wniosek o stwierdzenie niezgodności z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej celów i działalności partii politycznej Komunistyczna Partia Polski.

Działania w tym zakresie zostały podjęte na wniosek osób fizycznych. W pismach kierowanych do prokuratury wskazywały one, że Komunistyczna Partia Polski między innymi odwołuje się w swoim programie i praktykach do totalitarnych metod i praktyk działania komunizmu, co jest niezgodne z Konstytucją RP

(...) Analiza przeprowadzona w Prokuraturze Krajowej wykazała, że członkowie Komunistycznej Partii Polski kwestionują demokratyczny porządek Polski. Cele KPP są tożsame z celami innych partii komunistycznych sprawujących totalitarną władzę w państwach komunistycznych XX wieku. Jej członkowie wprost nawołują do przeprowadzenia rewolucji na wzór Rewolucji Październikowej w Rosji, po której władzę przejęli bolszewicy. Celem ma być nie tylko przejęcie władzy, ale także »nacjonalizacja i kolektywizacja dokonane pod przymusem«.

(...) W programie KPP wyrażany jest zachwyt nad systemem politycznym Związku Radzieckiego. Członkowie partii wskazują na wyższość ustroju panującego w ZSRR w okresie »czerwonego terroru«, wielkiego głodu i terroru stalinowskiego, nad wolnorynkowym ustrojem demokratycznym. Wychwalają oni także stopień demokratyzacji życia publicznego w ZSRR, krzewienie kultury przez bolszewików i utrwalanie powszechnego dobrobytu.

(...) W ocenie Prokuratora Generalnego stawianie sobie za cel wprowadzenia ustroju komunistycznego w Rzeczypospolitej Polskiej, którego wzorem jest sowiecka Rosja, stanowi odwoływanie się do totalitarnych metod i praktyk działania komunizmu”.

Źródła cytatów: Program Komunistycznej Partii Polski, kom-pol.org [dostęp 20.02.2022]; *Wniosek Prokuratora Generalnego o delegalizację Komunistycznej Partii Polski*, 6.12.2020, Prokuratura Krajowa, pk.gov.pl [dostęp 20.02.2022].

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Ćwiczenie 1

Na podstawie fragmentów programu partii i fragmentów wniosku Prokuratora Generalnego wyjaśnij, czy zgodnie z polskim prawem Komunistyczna Partia Polski powinna zostać zdelegalizowana. Podaj artykuły Konstytucji RP i inne uregulowania prawne, które mają wpływ na funkcjonowanie partii politycznych.

Sprawdź się

Pokaż ćwiczenia:

Ćwiczenie 1

Zaznacz, która sytuacja jest zgodna z zasadami demokracji i stanowi element konieczny do rejestracji partii.

- ☐ Partia upublicznia swój sposób finansowania.
- ☐ Partia odwołuje się w swoim programie do totalitarnych metod i praktyk działania nazizmu, faszyzmu i komunizmu.
- ☐ Partia przewiduje utajenie struktur.
- ☐ Partia zamierza wpływać metodami niedemokratycznymi na kształtowanie polityki państwa.

Ćwiczenie 2

Zaznacz, jakie mogą być sposoby tworzenia partii w różnych systemach politycznych.

☐ administracyjny

☐ ewidencyjny

☐ konekcyjny

☐ koncesyjny

☐ deklaracyjny

☐ rejestracyjny

Ćwiczenie 3

Zdecyduj, które stwierdzenia są prawdziwe, a które fałszywe.

Stwierdzenie	Prawda	Fałsz
Tworzenie partii politycznych w Polsce jest swobodne i nie wymaga zgody żadnego organu państwowego.	☐	☐
W zgłoszeniu partii do rejestru nie trzeba określać siedziby partii.	☐	☐
Po stwierdzeniu przez Trybunał Konstytucyjny sprzeczności z konstytucją celów lub zasad działania partii umieszczonych w statucie lub programie sąd odmawia wpisu partii do ewidencji.	☐	☐
Odmowa rejestracji partii może nastąpić wyłącznie z powodów określonych prawem i przysługuje od niej odwołanie.	☐	☐

Zapoznaj się z tekstem, a następnie wykonaj ćwiczenie.

” Janina Kurek-Bąk

Transformacja polskiego systemu partyjnego po 1989 roku

(...) swobodny charakter powstawania partii politycznych, bez stosowania proceduralnych ograniczeń co do ich tworzenia. Liczba osób niezbędna do założenia partii wynosiła wówczas 15, co dodatkowo ułatwiało sprawę. Zapisy te miały na celu pobudzenie społeczeństwa polskiego do pluralistycznej aktywności politycznej, a w zasadzie nauczania go tej aktywności, która przez dziesiątki lat była niepożądana. Tak liberalne ujęcie skutkowało powstawaniem coraz to nowych partii. Większość z nich powstawała nie w odpowiedzi na społeczne zapotrzebowanie, ale raczej w celu zaspokojenia indywidualnych ambicji ich liderów. (...) Wiele z tych partii nie miało najmniejszego wpływu na życie polityczne kraju (...). Niemniej jednak taka sytuacja znalazła swoje przełożenie na skład parlamentu, który cechowała (...) spora fragmentaryzacja i polaryzacja, a to powodowało trudności w funkcjonowaniu kolejnych rządów.

Źródło: Janina Kurek-Bąk, *Transformacja polskiego systemu partyjnego po 1989 roku*, „Studia Politicae Universitatis Silesiensis” 2013, t. 10, s. 60.

Rozstrzygnij, czy opisany w tekście sposób powstania partii politycznej to system rejestracyjny. Uzasadnij swoją odpowiedź.

Rozstrzygnięcie:

Uzasadnienie:

Zapoznaj się z tekstem, a następnie wykonaj ćwiczenie.

” Ustawa o partiach politycznych z dnia 27 czerwca 1997 r.

Art. 14

1. W razie powstania wątpliwości co do zgodności z Konstytucją celów lub zasad działania partii politycznej określonych w statucie zgodnie z art. 9 ust. 1, Sąd postanawia o zawieszeniu postępowania, o którym mowa w art. 12, i występuje (...) z pytaniem w sprawie zgodności statutu z Konstytucją.

Źródło: *Ustawa o partiach politycznych z dnia 27 czerwca 1997 r.*, dostępny w internecie: isap.sejm.gov.pl [dostęp 9.11.2020 r.].

Podaj nazwę organu władzy, do którego występuje w Polsce sąd w razie powstania opisanych wątpliwości.

Zapoznaj się z tekstem, a następnie wykonaj ćwiczenie.

” Ustawa o partiach politycznych z dnia 27 czerwca 1997 r.

Art. 13

1. Jeżeli zgłoszenie partii politycznej do ewidencji zostało dokonane z naruszeniem przepisów art. 11 ust. 2-6, Sąd wzywa zgłaszających do usunięcia stwierdzonych wad w wyznaczonym przez siebie terminie, nie dłuższym niż 3 miesiące.
2. W przypadku nieusunięcia wad w terminie i w sposób wskazany przez Sąd, Sąd wydaje postanowienie o odmowie wpisu partii politycznej do ewidencji.

Źródło: *Ustawa o partiach politycznych z dnia 27 czerwca 1997 r.*, dostępny w internecie: isap.sejm.gov.pl [dostęp 9.11.2020 r.].

Rozstrzygnij, czy tekst opisuje tzw. kontrolę prewencyjną partii politycznych w Polsce. Uzasadnij swoją odpowiedź.

Rozstrzygnięcie:

tak

Uzasadnienie:

Zapoznaj się z tekstem, a następnie wykonaj ćwiczenie.

” Laura Żywica

Kiedy Trybunał orzeka o zgodności celów partii politycznych?

Istotą tego postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym jest ustalenie, czy cele lub działalność partii politycznej są zgodne z Konstytucją.

Szczególne zastosowanie ma tutaj art. 11 ust. 1, zgodnie z którym za partię polityczną może być uznana tylko organizacja zrzeszająca „na zasadach dobrowolności i równości obywateli polskich w celu wpływania metodami demokratycznymi na kształtowanie polityki państwa” oraz art. 13, zakazujący istnienia partii „odwołujących się w swoich programach do totalitarnych metod i praktyk działania nazizmu, faszyzmu i komunizmu”, a także takich, których „program lub działalność zakłada lub dopuszcza nienawiść rasową i narodowościową, stosowanie przemocy w celu zdobycia władzy lub wpływu na politykę państwa albo przewiduje utajnienie struktur lub członkostwa”.

Źródło: Laura Żywica, *Kiedy Trybunał orzeka o zgodności celów partii politycznych?*, 5.08.2010 r., dostępny w internecie: infor.pl [dostęp 10.05.2021 r.].

Zaznacz, które stwierdzenia są prawdziwe, a które fałszywe.

Stwierdzenie	Prawda	Fałsz
Zgodnie z polskim prawem pracodawcy mogą wpływać na przynależność zatrudnianych przez siebie pracowników do partii politycznych.	☐	☐
W polskim prawie zakazane jest istnienie organizacji, które mają w swoim programie hasła antysystemowe.	☐	☐

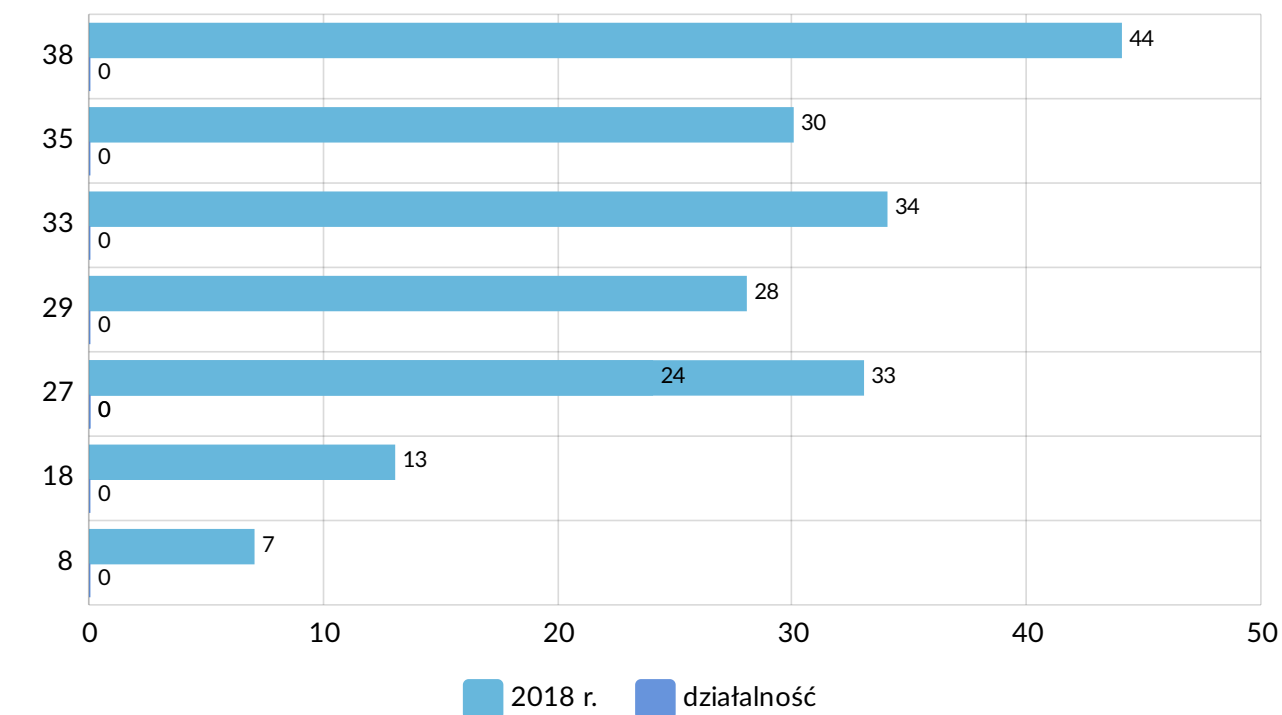
Stwierdzenie	Prawda	Fałsz
Polskie partie polityczne mogą ograniczać prawo do członkostwa w swoich szeregach wyłącznie dla osób polskiego obywatelstwa i pochodzenia.	☐	☐
Rejestrując statut partii politycznej, Sąd Okręgowy w Warszawie zwraca uwagę na jawność listy członkowskiej oraz sposób powoływania władz operacyjnych.	☐	☐

Ćwiczenie 8

Zapoznaj się z wykresem, a następnie wykonaj ćwiczenie.

Zakresy działalności statutowej prowadzonej przez partie polityczne.

Oprac. na podst.: 5 wykresów tłumaczących, jak funkcjonują partie polityczne w Polsce, 300gospodarka.pl [dostęp: 11.05.2021 r.].

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Opisz, jak zmieniało się zaangażowanie partii politycznych w kształtowanie się postaw obywatelskich. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do danych z wykresu.

Dla nauczyciela

Autorka: Anna Wąsiel-Alberska

Przedmiot: Wiedza o społeczeństwie

Temat: Proces zakładania partii politycznych w Polsce

Grupa docelowa: III etap edukacyjny, liceum, technikum, zakres rozszerzony

Podstawa programowa:

Zakres rozszerzony

VII. Rywalizacja o władzę.

Uczeń:

1) przedstawia proces ewolucji instytucjonalnej i ideologicznej partii politycznych; charakteryzuje funkcje partii politycznych;

3) dokonuje charakterystyki partii politycznych działających współcześnie w Rzeczypospolitej Polskiej z punktu widzenia ideologii (np. przez zastosowanie „kompasu politycznego”).

Kształtowane kompetencje kluczowe:

- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji;
- kompetencje cyfrowe;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- kompetencje obywatelskie.

Cele operacyjne:

Uczeń:

- definiuje pojęcie partii politycznej;
- wymienia funkcje partii politycznej w państwie demokratycznym;
- charakteryzuje warunki konieczne do rejestracji partii politycznej;
- wskazuje okoliczności pozwalające na możliwość delegalizacji partii politycznej.

Strategie nauczania:

- konstruktywizm;
- konektywizm.

Metody i techniki nauczania:

- burza mózgów;
- mapa myśli;
- analiza tekstu źródłowego;
- drama.

Formy zajęć:

- praca w parach;
- praca w grupach;
- praca całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne:

- komputery z głośnikami i dostępem do internetu, słuchawki;
- zasoby multimedialne zawarte w e-materiale;

- tablica interaktywna/tablica, pisak/kreda.

Przebieg zajęć:

Faza wstępna

1. Przedstawienie tematu i celów zajęć.
2. Uczniowie, wykorzystując metodę burzy mózgów, definiują pojęcie partii politycznej. Definicja zostaje zapisana na tablicy.
3. Wspólne tworzenie mapy myśli z funkcjami partii politycznych w demokratycznym państwie.

Faza realizacyjna

1. Podział na dwie grupy:
 - pierwsza, na podstawie tekstu ustawy o partiach politycznych wypisuje elementy niezbędne do zarejestrowania partii politycznych przez Sąd Okręgowy w Warszawie;
 - druga szuka w ustawie rozwiązań prawnych, które pozwalają na delegalizację partii politycznych.

Grupy prezentują swoje ustalenia.

2. Praca z audiobookiem. Uczniowie zapoznają się z materiałem i robią notatki.
3. Praca metodą dramy. Uczniowie prezentują rozprawę przed Trybunałem Konstytucyjnym, w czasie której dyskutują nad delegalizacją partii. Następuje podział na trzy grupy. Jedna przygotowuje wniosek o delegalizację, druga – argumenty przeciwko delegalizacji, trzecia grupa to pełny skład Trybunału (pod tym pojęciem rozumie się co najmniej dziewięciu sędziów). Członkowie Trybunału nie biorą udziału w przygotowaniu argumentów.

4. Reprezentujący poszczególne grupy uczniowie prezentują przygotowane przez siebie argumenty. Trybunał wydaje orzeczenie i je uzasadnia.

5. Wspólna ocena jakości argumentów.

6. Uczniowie w parach wykonują ćwiczenia nr 5–8 z sekcji „Sprawdź się”.

Faza podsumowująca

1. Dyskusja na temat potrzeby istnienia możliwości delegalizacji partii w państwie demokratycznym. W dyskusji uczniowie mogą odwołać się do przykładów historycznych. Chętna osoba przedstawia wnioski.

Praca domowa:

Wykonaj ćwiczenia nr 1–4 z sekcji „Sprawdź się”.

Materiały pomocnicze:

Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych, sejm.gov.pl.

Ustawa z dnia 13 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym oraz ustawę o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego, trybunal.gov.pl.

Rafał Glajcar, Agnieszka Turska-Kawa, Waldemar Wojtasik (red.), *Leksykon polskich partii politycznych*, Toruń 2017.

Wskazówki metodyczne opisujące różne zastosowania multimedium:

Na podstawie audiobooka uczniowie mogą przygotować własną prezentację multimedialną.